

ADEPRENDAMOS A LEICION

O galeguismo de Bos Aires acaba de vivir unha experiencia outamente significativa, que esperamos lembremos todos para sacar proveitosos ensinamentos para o futuro. A asamblea que acaba de realizar a Irmandade Galega demostrou de xeito incontrovertible a rexedume e amplitude acadadas polo movemento galeguista no seo de toda a colexividade, ali representada polos máis destacados persoeiros de longa e froitífera situación nas diferentes entidades que agrupan os galegos emigrados nesta cidade.

Pero por sobre d-esa demostración de forza, esa asamblea encerra fundamentalmente unha extraordinaria lección que todos debemos aprender para ben do noso movemento, na arela de ver a Galiza recuperar a súa personalidade nacional. Lección para os que buscaron a derrota ó illarse en si mesmos, pretendendo que os seus pensamentos e as súas ambicións eran o pensamento e as arelas de toda a colexividade. E igualmente lección para os que cos pés na realidade, deben o seu éxito a súa captación do sentir da colexividade, fundándose nela mesma para servir os seus ideais galegos e buscar a súa realización orientando e estimulando as propias forzas colexivas nunha camaradaxe e nunha identificación de propósitos que esclúe toda supervacación fachendosa e negativa.

A historia dos movementos políticos está acugulada de esperencias semellantes, pero como o home coase nunca sabe tirar proveito axeitado de esperencias alleas, o galeguismo de Bos Aires tamén tivo de vivir a súa propia experiencia, que arelamos non sexa en van. Os movementos políticos acadan proxeccións extraordinarias cando seus dirixentes saben interpretar o intre histórico que vive a comunidade humana que abranguen e son capaces de encanlar as súas arelas, concenctos ou somentes presentadas, polos vieiros das realizacións constructivas, lonxe de frias elucubracións teóricas e filosóficas Pol-a contra, fora d-esa roita, perdido o contacto coa realidade, reducidos a esquemas empiricos e desvencellados do povo que pretenden orientar, os dirixentes políticos caen na aberración de considerarse eles mesmos o fin e os medios na cristalización dos ideais e arelas que a comunidade ten plantexados. Non se salvan d-ese fracaso nin os visionarios da política, eses homes fora do común, que intuindo unha realidade futura de grandes posibilidades para o seu país, non souperon axeitarse o intre histórico que vivía o seu povo e estragaron lamentablemente unha oportunidade excepcional, incapaces de establecer esa indispensable identidade co sentimento colexivo, extraordinaria forza nutricia que possibilitou as grandes transformacións políticas e sociais en todos os povos e en todas as latitudes, pois sóo arrincando da realidade viva podemos encamiñarnos cara as realizacións concretas de proxeccións históricas.

Os autócratas que poboan a historia en todos os países e en todos os tempos, están a demostrarnos o irrefutabel peso d-esta verdade, e Galiza abunda doorosamente de exemplos. Desvencellados da realidade e dos sentimentos da colexividade que pretenderon gobernar, empeñados en problemas miudos e sin visión do futuro, sóo souperon supeditar a comunidade ós seus desíños persoais e aínda ós seus caprichos, pasando á historia tan sóo polo seu sanguiniento comportamento ou polo seu fracaso, que desgraciadamente significa tamén esforzos inútiles e frustracións para o seu povo e para os que compartiron ou sufriron as súas ideas.

A nosa colexividade e unha enxebre representación do povo galego alen mar i-ela, é fundamentalmente a materia prima do noso movemento reivindicador. Sin caer en conformismos estériles e negativos, sin perder de vista os grandes problemas e angustias da Terra Nal, o galeguismo ten de cumprir a súa función orientadora e estimulante identificándose co seu xeito de ver e sentir os problemas, impregnado na saiva nutricia que a alenta, para que o movemento galeguista acade toda a proxección que corresponde a importancia numérica e simbólica da Galiza emigrada, e a verdade dos nosos principios.

Hoxe o galeguismo está definitivamente afinado na colexividade galega. Eisclusión feita dos clásicos "specimens" incapaces de atuar por conta propia e emborcados nun mimético e negativo sometemento o espírito castelán —cada vegada máis escasos e tamén máis pavoros na súa estulticia—, ningún persoero das nosas entidades se sente alleo o movemento renovador que vive a colexividade, que desbotou definitivamente moldes alleos e busca na nosa propia esencia nacional a forza que ten de forxar a futuro do noso destino. Porén, n-ese panorama tan promisorio é indispensable que todos os galeguistas militantes sepamos superar interpretacións persoais para voltar a vista as bases da nosa labourea e coa sola perspectiva da Patria sumar esforzos que permitan froitecer ese sentimento que vive intenso a colexividade, facendo así un aporte decisivo na loita de Galiza por recuperar as súas liberdades nacionais. Eis a tarefa inmediata do galeguismo de Bos Aires, que compre non demorar pois cada día que perdamos é unha posibilidade que estragamos inutilmente e que demora o feliz alborear da Galiza ceibe que arelamos e que, nunca como hoxe, está ó alcance das nosas posibilidades e do noso esforzo.

Lembrarase o 2o Centenario da Morte do Sabio Feixoo

O Centro Galego de Buenos Aires, prestixiosa entidade mutualista, que polo volume de asociados e as súas realizacións culturais de espallamento de libros galegos, etc. e literarios, conferencias, edicións i gran xerarquia —concursos musicais ven sendo, sen dúbida algunha no orde a cultura a entidade galega piloto en América, apréstase a conmemorar brillantemente o 2º centenario da morte do frei Beito Xerómo Feixoo, ocorrida a 26 de setembro do ano 1764 na cidade de Oviedo.

A súa Xunta Directiva, a proposta da Comisión de Cultura, acordou:

1º — Editar un libro que conteña cinco ensaios en idioma galego, en col da obra feixooniana, e cuxa redacción foi encomendada ós escritores galegos Domingo García Saabell, Xosé Rof Carballo, Ricardo Carballo Calero, Valentín Paz Andrade e Ramón Piñeiro.

2º — Invitar ó ilustre intelectual

galego doutor Emilio González López, profesor no Hunter College da Universidade de Nova York, pra ditar varias conferencias en diversos organismos culturais argentinos e no salón "CASTELAO" do Centro Galego de Buenos Aires, en col da personalidade de frei Beito Xerómo Feixoo.

3º — Conferenza en col do sabio Feixoo, polo escritor argentino Cana! Feixoo, na Sociedad Argentina de Escritores.

4º — Editar un número extraordinario da revista social "GALLICIA" no mes de Setembro deste ano, con vinle colaboracións de destacados escritores galegos e argentinos, en col de temas referentes ó sabio Feixoo.

Felicítamos ás autoridades do devandito Centro Galego e á súa Comisión de Cultura, por tan patriótico acordo, que prestixia outamente i enaltece a colexividade galega e a Galiza.

A NOSA

CELEBRA

ANO XLVI

Buenos Aires, Xunio de 1964

Nº 507

A SITUACION POLITICA EN HESPAÑA

Evidentemente, o falaxismo ten entrado nun aberto proceso de descomposición, e todo fai pensar que xornadas de esperanza esperan ó noso povo nun futuro próximo.

A organización industrial hespanola, tremendamente atraída, descansa sobre principios desbotados en todos os países modernos, pois os produtos saídos das súas velas maquinarias sóo poden competir no mercado en base os baixos salarios que se pagan.

A situación económica faise cada día máis feble, con unha balanza de pagos onde as importacións doblan as exportacións, e tan tremendo desnivel somentes saben enxugalo co diñeiro que deixa o turismo e, principalmente, a exportación masificada de obrei-

ros ós países europeos, cujos xiros familiares acadaron, según estadísticas oficiais, 1.740.035.094 pesetas nos primeiros 8 meses de 1962, e calcúlase chegan a 190 millóns de dólares no ano 1963.

A súa estrutura social resulta xa unha mostra patolóxica no mundo moderno. Os sindicatos verticais, instrumento de opresión do Estado, teñen caído en tal descreto que os mesmos falanxistas na revista "Sindicalismo" recoñecen que os seus "enlaces" (especie de "delegados" n-este país), "teñen de ir a votar sin saber a quen votan, nin porque votan, nin para quen votan"; por elo son refugados de tal xeito polo povo que tense dado o caso de ser elixido un "enlace" único voto do mesmo interesado.

A súa organización política, verdadeira supervivencia do medioevo, sigue considerando un delito o dereito a opinar libremente e, non digamos xa, a orgarzarse na oposición democrática.

Como é natural, esas circunstancias tiñan de constituir un poderoso fermento nas arelas de recuperar as liberdades políticas e xudiciais, insinuándose en todo estado moderno que desexa constituir un futuro de bases sólidas i estables. Por iso era de esperar que no primeiro intre propicio tomara corpo e adueñara estado público o forte sentimento de repudio a dictadura falanxista e ós seus métodos.

Refugado o seu ingreso no Mercado Común Europeo, que lle eixe democratizarse, o falanxismo veuse na obriga de afloxar un pouco os seus resortes policiais, no intento de crear unha falsa imaxe de democracia, para conquistar ese ingreso, que lle resulta coase imprescindible para subsistir. E esta circunstancia parece estarse trocando nun alborear do horizonte político hespanol. Como é lóxico nestes casos, as principais mostras de descontento téñense producido nos lugares onde o volume de obreiros i estudantes é meirande, e onde a presenza de diplomáticos e xornalistas estranxeiros obriga a policía gardar certas normas elementais na súa represión. Foi así que esas protestas acadaron meirandes proxeccións en Asturias, Madrid e Barcelona, pero igualmente abrangueron outros lugares i en Galiza téñense producido importantes espresións de protesta entre os intelectuais e nos ateleiros de Bazán.

Pero o máis sintomático é que todas estas demostracións anti-falanxistas teñen fundamentalmente unha aberta significación política. Así os mineiros de Asturias mantiveron o ano pasado unha folga que durou máis de 90 días e abrangueu a todos os povos mineiros i este ano están repetindo ese heroico xesto con unha folga que leva máis de 60 días; folgas nas que, feito novo no panorama hespanol, por enriba das reivindicacións de tipo económico, os mineiros reclaman a liberdade para a súa orgarización sindical.

Parelo panorama preséntase na Universidade Central de Madrid, onde o movemento de oposición o falanxismo ten cada día meirandes proxección. O S.E.U. (sindicato falanxista de estudantes) ten sido completamente desbordado polo a oposición, que ó marxe das disposicións oficiais organizase na U.E.D. (estudantes democratas cristiáns) e na F.U.D.E. (estudantes democráticos). A este movemento renovador da Universidade súmanse o aporte dos profesores democráticos, que día a día acadan máis influencia nos medios universitarios polo a súa capacidade intelectual e as súas actitudes. En marzo d-este ano prodúcense en Madrid importantes e repetidas manifestacións de estudantes e obreiros peidno "Sindicatos libres" co gallo do III Congreso Sindical, que ten de celebrarse a portas fechadas e baixo protección policial. Simultaneamente orgarizouse a "Semana de Renovación Universitaria", promovida e apoiada polo a F.U.D.E., no propósito de trazar as bases dunha apertura democrática para o quefacer universitario, iniciativa que se pensaba levar as outras

(Pasa a próxima 2)

Son 25 Años de Paz?

Con un aparatoso i-espectacular desfile foi celebrado na Capital da Hespana, o 25 cabodano de implantación da dictadura falanxista, que a falta de realizacións positivas nos terreos económico social, político, cultural, etc., teima xustificificar a súa existencia presumindo de lle haber brindado a Hespana 25 anos de paz.

Vivieron nefecto en Hespana nos dendeñeros 25 anos nun verdadeiro estado de paz? Certamente que non. Ningún observador serio e sensato pode afirmar tal cousa. Viveu si e certo, un carto de século de catalepsia político-social imposta ó povo por un réxime somentes ouseñonado por imposibilitar a normal e lóxica mutación de revellidos conceitos doutrinaes e anacrónicas es-tamentas económicas e sociais, sóo ó servicio do intrés egoísta, antipatriótico mais ben, dunhas castas minoritarias, paradigma secular de incultura, incapacidade endémica e fanática intolerancia. Mais a iste respecto nada millor pra afirmar o antedito, que transcribir a opinión do Abade de Monserrat, Dom Aureli M. Escarré cando di: "Hespana, e velahí o problema, fica aínda dividida en duas partes. Non son 25 anos de paz os que van percorridos pra nos, senón sinxelamente 25 anos de victoria. Os vencedores, inculda a Irexia, que se veu obrigada a loitar con eles, ren fixeron por lle dar termo a ista división entre vencedores e vencidos; isto constitúe unha das máis lamentables derrotas dun réxime cujo Estado, decíndose cristiano non obedés ós principios básicos do cristianismo".

A dictadura falanxista, ademais de non haber conquistado en realidade os 25 anos de paz de que fai gabanza, non acreta nin pode acretar no seu haber outros logros trascendentes, posto que é un réxime de sino negativo, orientado precisamente a paralizar a normal evolución social en col de ouxetivos de intrés popular reconecidos en todos os países cultos do mundo.

O latifundismo feudal, que pervive nas terras de Casleia, Andalucía i Extremadura, causante de que meia Hespana sexa aínda hoxe un páramo improdutivo nistes tempos de adianto social e técnico-económico, é un dos factores de poder do réxime imperante e sería ridículo super que se avenge a unha solución racional diste grave e secular problema, permitindo unha reforma agraria ou calisquer outro xeito de solución, posto que elo sería tanto como permitir a súa auto-destrucción.

A Irexia, fanática e anticristiana, que dende os tempos dos Rei-

ses Católicos fixo de Hespana un Estado teocrático, embarcándoa en asurdas e desastrosas guerras, en procura de impedir o adianto das ciencias, da filosofía e do progreso, é outro dos factores de poder do goberno falanxista, e mal pode permitir a culturización do povo, e con ela a libre evolución das ideas, xa que tal cousa levaría implícito a perda do seu abusivo e reaccionario poder. Emperiso Hespana no derradeiro carto de século, non somentes non millorou a cultura popular, senon que se pode afirmar, sin a máis pequena esaxeración, que niste terreo acusaron os povos ibéricos un marcado retroceso.

O militarismo, patrioteiro e bravuón, que dende séculos constitúe o cáncer coutador da vitalidade das nacionalidades hispanas, é outro dos alicerces sustentadores do réxime actual, padece dun mal endémico incurable; a teima de mandar. Mandar contra todos o contra todo canto poida amenguar o seu enfermizo degoiro de poder, de tal xeito, non é estrano que fique fora da realidade que o arrodea, e sexa un permanente outáculo da cultura, do progreso e por lóxica remanencia de toda superación social.

Feudalismo, clericalismo, militarismo; eis eiqui as tres forzas principais de onde remanece e se sustenta o réxime falanxista. Teimar que con tales elementos poida constituirse un goberno progresista, é tan absurdo como pretender que a illorancia supere á intelixencia, e que a preguiza parasitaria poida xermolar benestar e fartura. O réxime falanxista, constitúe un goberno de castas, nas que aínda pervive o espírito da Meseta; chantadas nun intre histórico xa fai moito superado, viven en mora permanente coa cultura, co progreso e o benestar social; velahí pois porque fica sin posibel solución baixo seu imperio, o acuciante problema das nacionalidades, da distribución dos latifundios feudales, da cultura popular, do racional aproveitamento das fontes de riqueza pra superar o menguado nivel económico dos povos peninsulares, os máis baixos de Europa, da concreción dun réxime político que permita o libre xogo de todas as ideas e todos os credos; e non como agora acontece, que pensar e sentir, constitúe un delito que se pena coa gailoa ou co garrote vil; de incorporar as nacións peninsulares ó concerto dos povos cultos e progresistas, pra que poidan cumprir a manda histórica que por natural e irrenunciabel dereito lles corresponde.

REVOLDAINA

ERAN POCOS... e apareceu un balanceador con Bandeira de remate...

I eiquí dá comezo unha pequena historia. O balanceador de marras, ademais de sere galego polo nacemento, chámase Ramón Mourente e firma RAMOU...

Pois ben: o Ramou a que facemos referencia é balanceador de profesión ou oficio. I este oficio ou profesión que consiste no amaño de traspasar o negocio de almacén, bar, restorán ou pizzería dun paisano a outro paisano e repetir a operación a inversa cantas veces poida, deulle moitos, moitísimos cartos... E co dito xa temos a filiación do persoaxe de nosa historia.

O demáis, vai decamiño: **fixose patriota hespañol con retraso**; mercou un periódico, "Nuevo Correo", órgano falanxista, que rebautizou co saleroso título de "Faro de España"... E por se isto fora pouco, teimou facérese xornalista (?)...

Certo é que o só feito de tere moitos cartos e mercar un periódico, non dá patente de xornalista, non señor. Mais isto, ó parecer, non conta pró Ramousiño da nosa historieta quen, sen parar en barras, adoptando unha pintoresca postura hespañolaza de jolé!, que mesmo lle acái como zorregarle un tiro na entreperna, publicou no seu falanxista periódico unha e outra "carta aberta" dirixidas ó Presidente do Centro Galego, señor Villamarín Prieto, nas cuais, previa eisortación á bandeira monárquico-falanxista, con chabacanas expresións altisonantes, intimao en nome dele e da "coleitividade" (?) a pór no fronte do edificio da institución a bandeira do conto...

¡VAIA, VAIA, CO RAMOUCIÑO!... E abofé que non se riria pouco o señor Villamarín co-as súas trasnoitadas parvadas...

Polo que se oílla, o señor Ramón Mourente de puro entredito en lle traspasar boliches ós paisanos, se non enterou de que a Galiza emigrada, dende fai moitísimos anos, que nós lembramos, non ten problema algún de bandeira... Polo tanto, de que dandeira nos fala...

Nós, nos permitiríamos darlle una consellos, uns conselliños saudábeis ó señor Mourente: que siga co choío dos traspasos, que ó fin de contas é do que entende... e lle deixa abondo pacatos. Que se desentenda da Embaixada que é moi má conselleira... Que se non meta en política, que disto non entende un pito. E se apesares de todo insiste na teima, que encarregue o escrito a quen o sabe facer, que pra iso ten cartos, e dese xeito, inda que non dea no cravo, que non vai dar, polo menos deixará de facelo parvo...

¡VAIA, UOR DEUS!...

"De Galicia a Buenos Aires" é o título da revista musical saída do mesto cachazo do señor Alvaro López Muñiz e que será posta en escea pol-a Escola de Teatro do Centro Lucense...

No primeiro aito —toma nota leitor— recitaráanse poemas e cantares de Alfonso X o Sabio, Ramón Suárez Picallo, Rosalía Castro, Arnaldo Vasallo, Miguel de Cervantes Saavedra, David Patiño, Curros Enriquez e... Juan de Dios Filiberto...

No segundo acto da referida revista de marras, iñoramos até o dagora que é o que ocorre, mais a vulgar polo inicio, presentimos que será gordo...

O CENTRO LUCENSE é unha podeirosa entidade galega reflexada no elevado número de socios, seu suntuoso edificio social, e a finca de Olivos (chave d'ouro da súa riqueza e potencialidade) que pola amplitude e magníficas instalacións —bar, pistas de baile, piscina de natación, cancha de basquet, etc.— ademais de lles oferesceren ós socios distracción e práctica de deportes, os directivos tiveron a visión do negocio: explotaren a quinta atraíndo moitidumes... e tan ben a esplotan, tan axeitadamente manexan o asunto, que sen dúbida algunha, a referida quinta de Olivos é non seu xénero, o millor negocio no país.

MAIS A TODO ISTO, no orde á cultura galega, qué?... Fai uns anos, o Centro Lucense encetou de xeito abondo prometedor, unha xeira de aportacións culturais galegas: teatro, exposicións de pintores galegos, creación dunha orquesta sinfónica e gravacións musicas de xerarquia. E aquele magnífico envío ó Museu de Lugo dunha ducia de cadros doutros tantos pintores arxentinos, o que nos facía matinar que, por ese camiño, o museo da cidade do Sacramento, arriquecería a súa pinacoteca con valores hispanoamericanos que, ó tempo, ampliado coas aportacións pictóricas dos outros países deste continente, Galiza tería en Lugo, no orde á pintura, o que a Biblioteca América fundada por Gumersindo Busto en Compostela.

Mais todo isto, lamentábelmente, detívose. Outras directivas, outros homes, fixeron que estes prometedeiros comezos caíran no valeiro máis negativo. Entendemos porén, que non ten senso que no intre mesmo que vive Galiza de anguriosa estreitución económica e de afirmación da súa personalidade nacional, entidade galega algunha, aítue allea, insensíbel, a estas arelas, arelas e obrigas por igual a todos os galegos, os da emigración e da Galiza mesma. Mais enténdase ben: a galeguidade non está contra ninguén, concretamente contra a cultura hespañola máis que naquele punto en que interfere o normal desenrolo da nosa cultura. I é así, que resulta insólito observar que haxa entidades galegas que patrocinañ manifestacións culturais e artísticas —neste caso hespañolas— en desmedro do noso.

Todo o esforzo —se for mancomunado, millor— das nosas entidades e persoas a prol de labores culturais, ten de sere en beneficio do noso idioma e do noso arte, secularmente negados e refugados polo Estado hespañol.

Esta é a tarefa concreta que temos de nos impor se é que realmente somos galegos.

LOURENZO FRAGOSO

ESTATUTO DE GALIZA

Gran acto patriótico refirmando a decisión do pobo galego de ser ceibe e dono dos seus destinos.

Falarán XERVASIO PAZ LESTON e BIEITO CUPEIRO Actuará a Coral "BREGAN"

Viernes 26 de Xunio — 21 Horas.

No A. B. C. DE CORCUBION — VENEZUELA 2164

Asamblea da Irmandade

A Asamblea da Irmandade constitúe sempre un acontecemento de grande repercusión na coleitividade galega pol-a significación do movemento galeguista, de gravitación cada día meirande entre as nosas xentes. Pero circunstancias especiais fixeron que este ano xurdia unha espeitativa aínda máis grande diante este acontecemento, espeitativa que se veu ampuamente superada na realidade, pois unha grande cantidade de irmandiños deuse cita para analizar a laboura desenrolada e trazar as directivas para o futuro.

Noite memorabel para os irmandiños que nun ambiente de cordialidade e eisaltado patriotismo tivemos a satisfacción de ver compartido o debate con vellos petrucios, homes que souperon adicar toda a súa vida ó espallamento e defensa dos ideais galeguistas e que apesares dos seus anos quixeron sumar a súa presenza nese auto e puderon ver como a súa leición non se había perdido e duas xeneracións de galeguistas estaban alí animadas pol-o mesmo espírito da Terra e sentindo as mesmas arelas de liberdade. A presenza de homes tan queridos e respetados como o Dr. Rey Baltar e Alonso Ríos, verdadeiros eisponentes dunha historia viva das loitas galeguistas na Terra e na emigración, coa súa longa vida acugulada de históricos recordos e eisperencia, foi saudada garimosamente por todol-os presentes, que valoraron fondamente ese novo eixemplo da rexedume dos seus sentimentos e o seu sentido de responsabilidade acudindo ó chamado da Irmandade, para definir posicións e trazar roteiros para o seu traballo.

Pero por enriba do numeroso da concurrencia, esta asamblea da Irmandade constitúe unha irrefratíbel demostración da amplitude e calidade acadada pol-o movemento galeguista, que hoxe en Bos Aires abrangue por igual a total-as entidades de vida aitiva. Os numerosos persoeiros das distintas entidades que alí estiveron presentes, conferíronlle en verdade a asamblea unha calidade de representativa poucas veces igoiada, e así queremos destacar a presenza de cinco ex-presidentes do Centro Pontevedrés, catro do Ourense, tres do Coruña, dous do Corcubión, un do Lucense, un do Betanzos, un ex-segretario xeral da Federación de Sociedades Galegas, un ex-vicepresidente do Centro Galego e nove ex-presidentes da Irmandade.

A SITUACION POLITICA EN HESPAÑA

(Ven da páxina 1) **Unidades do país.** Profesores de renome tan señalado como Aranguren, Ruiz Giménez e Tíer-nos Galván, tiñan de pronunciar conferencias n-esa "Semana" que foi prohibida ó segundo día, dando a eisraordinaria transcendencia acadada, feito que producen unha grande excitación estudantil e dou orixe a diversos disturbios até que o día 17 de marzal os estudantes ocuparon o Paraninfo da Facultad de Ciencias Políticas e Económicas declaráronse en Asamblea Xeral Libre, deliberan até as cinco da mañana aproban varias resolucións reclamando a continuación da "Semana de Renovación Universitaria", elección democrática dos representantes sindicais e, finalmente, "liberdade plea de sindicación; ponto este no que nos solidarizamos coas mesmas reivindicacións que neste intre eisixe a clase traballadora". Cando o Reitor da Universidade ameaza iniciarlles expediente académico disciplinario a máis de cen estudantes detidos con motivo d-estos feitos, xurde a protesta solidaria a baril dun numeroso e outamente significativo grupo de profesores, que pasando por enriba da autoridade académica, presentan o Ministro un escrito protestando contra a aitude do Reitor.

Fronte a este panorama promi-

Co clásico acerto e seguranza xa amostrados en ocasións anteriores, presideu o irmán Antón Gómez, que destacou o honor que significaba para ele dirixir unha asamblea tan numerosa e calificada, na que asinalou a presenza de galeguistas tan destacados como o Dr. Rey Baltar, Alonso Ríos, Daniel Calzado, Manoel Puente, Rodolfo Prada e Dr. Fiz Fernández proba da importancia e transcendencia acadada pol-o noso movemento.

Despois de considerarse a Memoria e Balance, foi aprobado por aclamación un voto de aplauso para a Comisión Directiva sainte así como para os galeguistas que sumaron significativos aportes económicos para atender os gastos que demandou a laboura da entidade. En derradeiro termo proce-

deuse a elección das novas autoridades, punto que encerrou a meirande espeitativa xa que por primeira vegada na historia da Irmandade presentáronse dúas listas. Da súa confrontación saiu triunfante a lista Nº 1 por 47 votos a 21 conque-ridos pol-a lista Nº 2, encabezada esta pol-os irmáns Valentín Fernández e Manoel Ucha, como Presidente e Vice-presidente, respectivamente. A lista triunfante, novas autoridades da Irmandade para o exercicio presente, estivo integrada desde xeito: Presidente: Antón Represas; Vice-Presidente: Lois Guede; Segretario: Man-cel Pedreira; Tesoureiro: Ricardo Flores; Vocaes Tiduares: Antolín Dios, Manoel Baño, Eduardo Vazquez e Bieito Cupeiro; Vocales Suplentes: Daniel Calzado, Moisés Da Presa, Anxel Sánchez Romero, Antón Suárez Do Pazo e Alberto Cabrera; Revisores de Contas: Antón Gómez e Bernaldo Souto.

ESPUXO LAXEIRO

O meu primeiro contaito coa pintura de Laxeiro foi en xunio do 1951, en Vigo, no pórtico do Hotel Compostela. Trátase dun fermoso mural onde aparec un árbore de gran copa toda ela inzada de froita e nenos. Nenos espidos, rebuldeiros e fermosos como anxiños. A impresión é de gran tenrura. Após, algún que outro dibuxo —cabezas de nenos e mulleres— de gran factura, até a súa vinda a Buenos Aires a onde cheguo estranado da Terra fai unha presada de enos. —Estranado?...

O galego Laxeiro, notabel pintor, dibuxante, e fantástico narrador de sucesos arrepiantes que non poden seren creídos, mais nos que ele cre... Estranado da Terra pero presente nela, alí, a camiñar polos vieiros ancestrais labrados polos ventos e as choivas; e pol-as innumerables pegadas de xeracións de abós; e pol-as ligairas das ánimas a comiñaren na ringleira da Santa Compañía... Dislogando coa pedra, e o millo, e o carballo, na brétema... E co trasno bulreiro: ora año ou besta, pita au cocho... ou unha fermosa muller... E comonstros de arrepiantes carañofas, e horribels enanos chepudos a boligar as carranchapernas uns dos outros... e cabezas a rolar rindo ás gargalladas... Retablo alucinante que trasunta a anguria humana fronte a vida do que Laxeiro tira as súas fantásticas narracións que após nos conta marxistralmente co pincel mollado en estranas cores do mitolóxico trasmundo galego.

—Vouvos contar unhas historias... E o intrés nos leva á galería Lescaux onde Laxeiro narra con mestria seus estranos sucesos.

—Vedes esta cabeza? Pois direivos... I estes bonecos?... Dei coeles nunha noite de treboada nas covas do Irixo. Moito paicamos... I este espido de muller?... Olleina de perto, a lús da lúa, na Pena d'Auga, a se peitear os cabelos... E veleiqui...

Laxeiro, namentras vai narrando algunhas das 33 historias penduradas dos lenzos da galería, surri, mais seu surriño non é pra nós, que é prá súa estranas criaturas xurdidas do atraíante trasmundo galego polo misterio da saudade e o miragre do seu arte.

MOISES DA PRESA

ELSA FERNANDEZ

Co falecemento de Elsa Fernández de Cabrera, ocorrido o 29 de abril derradeiro, perde a nosa co-leitividade unha afervoadada colabouradora nos seus quefaceres patrióticos.

Nada nun enxebre fogar curensán, herda dos seus pais o alento racial e telúrico que había gravitar na súa formación espiritual a carón dun entranábel amor a Galiza e a súa cultura.

Fala galego de seu e participa das arelas patrióticas que apulan na emigración por unha Galiza ceibe e independente. Nembargantes, non coñecía, non cheguo a coñecer Galiza, a terra do seu sangue, mais a degoraca coñecer; era o seu soño. Confiaba no tempo, na súa xuventude, pra lle dar cumprimento a súa cobiza.

Seu sentimento de fidelidade ós seus, á Terra, ó seu mundo galego na emigración, do cal ela se sentía parte integrante, levouna a participar na fundación da "Asociación de Fillos de Galegos", da que foi presidente e un dos máis afervoados colabouradores. E pol-a súa capacidade e dominio do idioma galego, colabourou aivamente en traballos de segredaría da Comisión de Cultura do Centro Galego de Bos Aires; e ó deixar o país Xosé Neira Vilas, tomou ó seu cárrago a editorial "Follas Novas", así como a representación da editorial "Galaxia" de Vigo, que dirixeu con eficacia e responsabilidade, expandindo e facendo coñecer a produción literaria dos escritores da Terra e da emigración.

Seu inesperado deceso sumiu na maior consternación as súas amizade e no seo da coleitividade tan entranábelmente avencellada.

Numeroso público asistiu a in-humación dos seus restos mortais no Panteón do Centro Galego, sendo despedidos con sentidas frases ditas por D. Xosé Romero en nome dos seus compañeiros de tarefas no Centro Galego, e por Eduardo Blanco Amor que recitou unha afervoadada oración de despedida.

A Irmandade Galega, da cal era unha entusiasta colabouradora, fai-lle chegar ó seu esposo, D. Alberto Cabrero, seus pais e irmá o seu pésame por atal irreparable perda.

Foi Agasallado Luis Seoane

O día 2 de Maio pasado un fado de amigos organizou un agasallo a Luis Seoane co gallo do seu regreso de Galiza, Hespaña e Suíza onde espuxo con grande éxito de crítica e público.

Aderíronse á demostración as figuras máis relevantes das letras e das artes, e prestixiosas entidades como a Asociación Argentina de Artistas Plásticos, Consello de Galiza, Centro Galego de Buenos Aires, Irmandade Galega, Federación de Sociedades Galegas, Entidades Culturais Galegas de La Plata e galerías de arte: Van Riel, Bonino, Galeata e Lascaux.

Arredor de dúascentas persoas —galegos e arxentinos— déronse cita pra agasallar a Luis Seoane nun cordial e emotivo clima de amizade e admiración polo notábel artista que se fixo acredor pola súa obra pictórica ó cobizado premio "PALANZA" a máisima distinción artística que se outorga na Arxentina a que trascendeu nos meios artísticos de Europa e América, realizándose mostras das súas obras en varios países de ambos continentes, o que mereceu a decidida aprobación da crítica máis eixixente.

Pra nós, os galegos emigrados que levamos a nosa patria de cote no pensamento e que traballamos arreo por unha Galiza nacionalmente ceibe, Luis Seoane é un entranzábel irmán nos degaros de patria; un incansábel traballador no campo da pintura e das letras e que, dado a súa capacidade de traballo e creación, Galiza e o seu povo moito esperan dele; ésta nosa Terra fomenta de liberdade, de xustiza social e de retorno ás máis enxebres manifestacións da súa cultura nacional.

Foi Manuel Mujica quen cferesceu o agasallo "polo trunfo dun admirado amigo e, ó abrille os brazos e o acoller de novo ante nos, após dunha que nos semellou longuísima ausencia"...

"...Seoane sentiu e sente como contados artistas, a forza poética do misterio que atinxe ás raíces raciais e toda a súa obra está embebida desa maxia"...

A seguido falou en nome da Asociación de Artistas Plásticos, o seu presidente señor Vicente Ferrer, quen lembrou a xeira na que Seoane fora vicepresidente da entidade, espondo as grandes valores do homaxeado, unha das máis acusadas figuras da plástica arxentina.

Eduardo Blanco Amor leu unha conceituosa adhesión do Centro Galego que quixo deste xeito testemuñar a su admiración polo artista, colabourador desta entidade damente os 18 anos en que dirixiu a súa prestixiosa revista. Engadiu así mesmo Blanco Amor algunhas verbas, ampliando o ceceito: "Seoane tamén é noso"...

Visiblemente emocionado, Luis Seoane agradeceu o agasallo coas verbas que reproducimos a seguido:

"Agradezo a todos aqueles que orgaizaron esta cea, a proba de simpatía e amizade que significa, facendo posíbel que, co gallo dunhas exposicións miñas en Hespaña, se xunten en núcleo moi calificado de amigos. Agradezo tamén as verbas de Vicente Forte, presidente da Asociación Arxentina de Artistas Plásticos, e de Manuel Mujica Laines, o ilustre novelista e crítico de arte. A ambos me xunguen vencellos de amizade e admiración, ós que me engade o meu agradecemento desta noite".

"Fai xustamente vinte anos, cumprese dentro de dous ou tres meses, que co gallo de haber publicado o meu primeiro libro de dibuxos en Buenos Aires, "Homenaje a la Torre de Hércules" se me tributou unha adhesión tan imerescida como a de hoxe Remataba a fundar con A. Cuadrado a Editorial Noya, e con Cuadrado e Lorenzo Varela publicamos a revista "Correo Literario". Naquela cea, falou un dos meirandes amigos que tiven en Buenos Aires, o extraordinario dibuxante e artista gráfico Alejandro Sirio, compañeiro de redacción e grande amigo tamén, de máis tempo, de Mujica Laines. Ele era un arxentino nado en Asturias, i eu, un galego nado en Buenos Aires, mais fideles de cote, un e outro, ás terras do noso nacemento, aínda tendo, como tiñamos ambos, un fondo amor ás patrias da nosa formación.

"No meu caso, Galiza é, ademais, o país de todo o meu sangue e de onde proveñen, herdados de non sabemos que lonxanos abós, as pantasmás que me gobernan".

Este foi moitas veces un tema de conversa con Alejandro Sirio; imporisio o estraio agora da memoria. Ele atopaba nos meus dibuxos e grabados daquela época, non sei cuáls resoanzas románticas e ceitas, e así o dixó naquela cea de fai xa vinte anos. Agradecein sempre aquelas verbas daquela grande artista, hoxe dabondo inxustificadamente esquecido, e trácicas, precisamente neste intre, á lembranza dalgúns comensáls de entón, que sei asisten tamén á cea desta noite".

"Eu non podería facer unha exposición sen encetar por Galiza, onde se celebraron as miñas primeiras mostras de dibuxos e pintura sendo estudante universitario. Debíallo ós meus primeiros amigos e compañeiros; debíallo ó país inteiro, ó meu sangue e ós meus mortos e á miña saudade. Debíallo, ademais, a canto había axudado á miña formación: ás antigas lendas escoitadas de beizos dos abós; á longa ringla de misteriosos santos galegos que enxamáis foron inscritos nos santoráls ortodoxos; ás procesións das ánimas que povoan de noite os camiños de Galiza, ós violinistas e cantores vagabundos, herdeiros dos trovadores melevais que encantaban a nenide galega; ó mar de tormentas das costas de Galiza; á brétema das súas montañas, e ás vellas pedras dalgunhas das máis antigas arquitecturas europeas. O Rei David da fachada das Praterías da Catedral compostelán, do que aprendín, copiándoo repetidas veces, leccións de dibuxo".

"Debíallo, ademais, ós compañeiros e familiares mortos na guerra civil. Era un, entre moitos, que amosando a súa obra honrada, non de seguro, con outras coalidades, probaba a un carto de século de distancia, a inxustiza daquelas mortes".

"Todos eles, nas súas profesións e nos seus oficios, poideron, de haberen vivido, amosaren ó cabo de tanto tempo, un traballo honesto similar".

"Unhas saudosas notas de música popular galega subliñaron o clima de afecto e admiración que es' noite acolleu a Luis Seoane.

FERVOR PATRIOTICO NO DIA DAS LETRAS GALEGAS

Elstraordinaria significación acadou este ano na Terra a celebración do Día das Letras Galegas, que puxo de manifesto un fondo sentido patriótico e na que a figura patricia de Castelao presideu co seu simbolismo esa grata mostra da nosa recuperación nacional.

Como protesta pol-a exclusión do galego nun concurso literario orgaizado pol-o S.E.U., o que podían concurrir somentes obras en castelán e catalán, os estudantes de Sant-Iago orgaizaron pol-a s-a unha concurso literario para o idioma galego e abrieron unha suscripción popular con un aporte máisimo de cinco pesetas por cabeza, para asinar o "Premio Castelao", acadándose prestamente a cantidade de dez mil pesetas. Dito premio achou unha grande resoancia en toda Galiza e feron moitos os traballos presentados, merecendo a distinción do primeiro posto Anxel de la Peña, pola súa obra de teatro "Cando morren os faroles".

"Na exposición de Madri, como denantes na Coruña, abrin pró público o libro de Neruda, "La Insepulta de Fanta", que findaba de ilustrar prá Editorial Losada, pola páxina que o poeta canta ó exilio, onde escribe: "Hay exilios que muerden y otros son como lenguas de fuego que consume". - "Hay dolores de patria muerta — que van subiendo desde abajo..." i espuxen algúns cadros co tema dos caídos, co meu homaxen ó caído máis recente. Tomaba unha posición de lasquené solitario da arte como a tomou, semáns máis tarde, un grabador arxentino, Albino Fernández, noutra mostra da súa obra cea serie de grabados "Canto a la Libertad". Ademais, cada vez que tiven oportunidade de o facer pra entrevistas de xornais e revistas, convertínme en voceiro da arte arxentina, pois estou seguro, após de haber visitado moitas exposicións en distintos países e coñecendo artistas de tendencias moi desemeñantes, que Buenos Aires é un inenso obradoiro de arte, ó que só lle falta resoanza exterior e capacidade de consagración fóra das fronteiras do país".

"Mestres indiscutíbeis do arte dos nosos días, moran en Buenos Aires, traballando sen outra cobiza que o prestixio que les dona a crítica e os afeizoados e amantes do arte na Arxentina".

"Outras nacións americanas sen posuir movimiento artístico da calidade de Buenos Aires, teñen un prestixio internacional que ésta non atinxe, seguramente por unha maior preocupación por estas custións das autoridades deses países. Mais esta é unha custión a estudar pol-as sociedades gremiais de artistas e críticos de arte coas autoridades culturais da nación. Como eu, por outra banda, non podó falar da miña pintura, nen sei dela, ademais, só me resta agradecer a todos vostedes esta adhesión persoal que me brindan; e ogallá, dentro doutros vinte anos me oferezan un gallo similar, outra cea pra xustificarmos novas lembranzas".

"Hoxe só quixen dicir, que un pintor, un artista en xeral, se forma tanto como de sabedoría técnica e de bons propósitos, coese formen-to fundamental que nos oferez o tempo e a vida, e que no meu caso, debo tanto ás pantasmás da verde, fantástica, rica e lonxana Galiza, como ás realidades cotiáns de Buenos Aires".

"Quixen dicilo, máis de seguro, como de cote me pasa, o non souben dicir, ou o dixen tan mal, que vostedes non me poideron entender".

Unhas saudosas notas de música popular galega subliñaron o clima de afecto e admiración que es' noite acolleu a Luis Seoane.

AFIANZASE O SENTIMENTO NACIONAL GALEGO

En Galiza está a xudir nestes intres un forte e craro sentimento nacional, manifestado en todos os ordes do seu vivir.

Rexurde baril o idioma no libro, no xornal, na conferencia e na conversa cidadán. E óuvense veces de que se imparta o ensino en bilingüe nas escolas. Como consecuencia deste clima de demanda aprol do idioma e da cultura de Galiza, é a creación na Universidade de Compostela da cátedra de linguas románicas, onde será estudado o galego.

I este rexurdir da conciencia nacional galega foi o pulo que brixinou a indinada e pública protesta contra a fracasada teima do goberno franquista de dividir o país galego co gallo do polo de desenrolo con sé en Valladolid.

Cecais nunca como hoxe a situación económica de Galiza adequeriu perspectivas tan ndramáticas. Dous millóns de campesiños famentos oñan anguriosos pra os prósperos e democráticos países europeos e cara aló se dirixen, dándose o caso nunca visto até agora, de aldeas totalmente abandonadas. Frente a esa situación é promisorio ollar que a atitude de protesta tomou hoxe estado no opinión pública —campesiños, obreiros, crase media e patronal—, eixixindo solucións inmediatas e concretas aprol dun desenrolo económico e social que posibilite ó cidadán un decoroso nivel de vida e findar pra sempre como cáncere da emigración. Pero máis alentador é ver comb simultaneamente se plantexa o problema nacional.

Neste clima de polémicas e plans de desenrolo económico e social, o xornal "La Noche" de Sant-Iago, encetou unha xeira de inqueritos, de entre os cuáls entresacamos o repostado polo señor Santiago Montero Diaz, cadeiradigo da Universidade Central de Madrid que nunha rexa carta o Ministro de Informacóns falanxista, sumouse os 103 inteleituais que pediron unha investigación encol dos salvaxes atropellos de Asturias. Velaquí algúns anacos dese inquerito:

- ¿Fala correntemente galego?
- Decote falo galego, agás que razóns profesionais o mo impiden.
- ¿E' partidario de que se fale i-escreba só en galego, só en castalán ou en ambolos idiomas?
- Sempre que posíbel o sexa, en galego. Nembargantes, debe utilizarse outra lingua cando imperativos da profesión ou unha incluíbel e lécita circunstancia o eixixan.
- ¿Debe se ensinar o galego nas escolas?
- Sen dúbida algunha. E deñde as categorías mentais do galego e, partindo deste idioma calisquera outra lingua.

A PATRIA

- ¿Qué é Galiza pra vostede?
- A patria.
- ¿Qué significa pra vostede sere galego?
- Unha condición que fai máis soportabel a eixixenza.
- ¿Defeitos e virtudes do home galego?
- A máisima virtude da humanidade galega é a lealtade. Tamén temos defectos, pro de os sinalaren e de os inventar xa se encarrigan intindos eispontáneos do complexo centro-peninsuar.
- ¿Sabe loitar, é home de acción, ten axilidade mental?
- Sabe loitar e perder —cando perde— con elegancia. E' home de acción e ó mesmo tempo entroverso e lírico. Ten axilidade mental sen superficialidade.
- ¿Non coida vostede que o home galego en xeral é gostoso de vivir ó marxe de todo o que pasa ó seu darredor?
- O home galego se lle obrigou a vivir decote ó marxe da vida e dos destiños de Galiza. Isto, de ningún xeito, quer dicir que lle goste. Moitos que semellan marxinalizados levan a procesión pra dentro.

PROBLEMAS

- ¿Coais son, segundo seu xeito de ollar, os grandes problemas de Galiza, hoxe?
- Galiza hoxe ten un só problema. Resoluto, os demás se esvaerían axiña como somas.
- ¿Cómo poderíamos darle solución a ese ou algúns deses problemas?
- Hai un xeito. Só un. O porvir se encarrégará de o revelar. Espero que axiña.
- ¿Cómo poríamos facer unha Galiza millor e máis ricaz?
- Esperando ese chamado do porvir con espírito de sagrefizo, de intranxixenza e de loita.
- ¿Coida vostede que os inteleituais, os que escriben, poden solucionar problemas de tipo social i-económico que Galiza ten prantexados nestes intres?
- Solucionalos, non. Constituirense nun instrumento pra prestar unha poiderosa axuda, é o deber de todos eles. O camiño é sinxelo. Entrega sen reserva algunha ós destiños do noso povo.

A TERRA MAIS EUROPEA

- ¿Leva Galiza o ritmo de Europa?
- Contribuíu a oriar a Europa. Foi decote a terra máis europela desta península. Levou sempre o ritmo de Europa, unhas veces na creatividade, outras no sofrimento. Mais creou e sofreu á europea.
- ¿E' partidario de que se industrialice a nosa rexión?
- Galiza ten sete rexións. Son partidario dunha industrialización de todo o país, orgaizada en Galiza, por Galiza e pra Galiza.

O CACIQUISMO

- O caciquismo foi decote unha grande tara pro desenvolvemento de Galiza. Aínda o é. ¿Qué poríamos facer pra chegarnos a súa total liquidación?
- Non pode desmontarse o caciquismo sen desmontar previamente, polos meios que proceda, o sistema social que o produceu.
- ¿Non coida vostede que no fondo todo galego é un pouco cacique?
- Iso é un slogan posto en circulación contra nós pol-os portavozes inteleituais da oligarquía. No fondo de todo galego auténtico non hai outra cousa que unha grande cobiza de autenticidade, convivencia e liberdade.

A EMIGRACION

- ¿Qué solución daría vostede ó agro galego?
- A solución a darán no seu día os propios campesiños.
- ¿Cómo poríamos evitar a sangría da emigración?
- A emigración desaparecerá nun futuro incluíbel. Cando se cumpla certo agoiro de Eduardo Pondal.
- ¿Cal debe sere a postura do home galego de hoxe, fronte á Galiza de hoxe, si non quere sere censurado pol-os galegos de mañán?
- Mantense fidel ás intimas peculiaridades do noso povo e á tradición progresiva de Galiza.
- ¿Cuáls son os grandes galegos esquecidos.
- Crémolos moitos nomes esquecidos, mais ese esquezo é pura aparencia. A conciencia galega lembra en silencio ós seus grandes homes. Val máis esa calada memoria do povo que o oropel das conmemoracións solenes e convencionais.

A Comisión Direitiva da Irmandade recorda os afiliados que as súas xuntanzas teñen lugar os viernes pol-a noite e a elas poden concurrir todol-os irmandiños que o desexen, contri-buíndo coa súa colaboración a unha mais intensa labourea galeguista.

Galiza, a Nosa Patria Asoballada

Somos plenamente meiante a conciencia. A conciencia facilítanos a evasión da realidade cotidián e mostrenca e pónnos en posesión dunha vida máis outa e verdadeira. Nouro senso que agora eiqui nos interesa, "unha toma de conciencia nasce do movemento de rebelión", espresa Camus. Nós milloir diríamos, invertindo o vaor dos termos, que a conciencia acende e provoca a rebelión, tanto no orde individual como no colectivo.

Galiza comenza a despertar á conciencia de si mesma cecais ó impulso propicio do movemento romántico, raíz de toda a cultura moderna, que sacude con violencia as febras cernes do seu ser diferenciado. Outro feito dispar pero coincidente, contribúe ó renacer da súa personalidade política longo tempo escurecida: a supresión das súas derradeiras liberdades administrativas en 1833. A partir d-entón comenza tamén, ó traverso da súa clase máis culta e sensíbel, o proceso de rebeldía, que aínda continúa en nós, a prol da súa liberdade política. Pouco importa que, nos seus inicios, esta feble rebelión espontánea dos millores non acadara nidiamente tan radical finalidade. Anque ben se podería sinalar versos expresivos de poetas, e feitos políticos do tenor da asamblea arredista de Lugo en 1843 De calquer xeito, a semente da conciencia de patria galega ficaba no sulco e non tardaría en dar o seu sazonado froito. N-efeito, son xeneracións posteriores, xa patrióticamente organizadas, as encargadas de darlle a Galiza un medular pensamento político. Filhas direitas daqueles inesquecibéis precursores e poetas comprometidos apaixonadamente coa súa Terra asoballada, en lóxica evolución histórica, arribarán teoricamente á conciencia madura da nosa patria.

Pero a teoría é impodente por si soia para conquistar a liberdade dunha patria. Galiza non é ningua esceición no mundo. E' mester a etapa decisiva da acción, tarefa, deber ineludicel reservado as presentes xeneracións de cabal conciencia galega. En nós culmiña o lento proceso do movemento a prol da liberdade política de Galiza, iniciado o século pasado, detido na nosa Terra por mor dos feitos coñecidos. Cúmrese en nós a lei ou constante histórica de todos os movementos de autodeterminación nacional. ¿Cómo dar, pois, acción efectiva a ese pensamento político legado pol-as xeneracións anteriores? Cando menos, entre nós, brandeando sin acougo en toda ocasión propicia, nos medios propios i-alloos, con interpretación fidel e claridade meridiana. Limpo dos consabidos tópicos claudicantes e das incongruencias ideolóxicas a que nos ten habituados un galeguismo amoigo de oca e inerte parola. Enfrontándonos con decisión e valentía co fundamental problema da nosa patria seculamente asoballada: o da súa autodeterminación política, única i-absorbente preocupación dos verdadeiros patriotas. E' mester procurar que a conciencia nacional de Galiza acadade estado popular na nosa maltratada colectividade. Porque non fica lonxano o día en que terá de cumprir a misión patriótica de engralga na xeneración que no ámpito da Terra enfronte a realidade triste e ruínosa de Galiza.

CONSELLO DE GALIZA

O Consello de Galiza, coa adhesión manifesta de todo o galeguismo orgaizado, está desenrolando unha permanente actividade en defensa dos dereitos nacionais de Galiza. A súa representación en París está aituando intensamente, en contacto coas representacións dos outros pobos irmáns e dos partidos políticos hespañóis, defendendo os puntos de vista galegos diante eles; así como ante o Consello Federal Hespañol do Movemento Europeo. Simultaneamente ten adicado unha atención especial a eistructuración do noso movemento nacional no seo das colectividades galegas de América i está a punto de cristalizar a orgaización das súas delegacións en Montevideo e México, o que permitirá incorporar a súa laboura patriótica a colaboración de significativas personalidades das colectividades galegas en esos dous países.

Comencemos por ir desfecendo lagoas ideolóxicas, rutinarias e desorientadoras, nas que fai longo tempo vivimos vexetando. Analicemos, inda que someiramente, a expresión "patria galega" estragada pol-o uso i-abuso ó que nos ten acostumado un galeguismo fillo deste "ismo" redundante, na prensa penosa que sporta a nosa colectividade. Axiña se descobre a falacia ideolóxica dos que falan da patria galega como si Galiza fora un país ceibe. Resulta evidente que se trata dos que non necesitan a patria, porque en realidade xa teñen. Por eso, para nós, son mero x-go de verbas os propósitos de acción que promoven a saída do portavoz dese pseudo galeguismo, en boa hora desprazado do noso movemento patriótico: **loitar no seo da nosa colectividade pol-a democracia; exaltar os valores da cultura galega** —¿ocurriuselle cuestionar, siquera algunha vegada, a posibilidade da cultura nun país asoballado?—; **gabao o hó censurar "lo que sea lesivo y perjudicial para el buen nombre de nuestra patria galega"**. A témpera lagoa ideolóxica deste eivado galeguismo, chouta a vista nos indixentes e incentes propósitos de acción sinalados, diños da época de Fortunato Cruces. Eiquí a liberdade do noso país, razón de ser do galeguismo i-até da mesma Galiza, non importa un rábano. Esta incoherencia patriótica de semellante calibre, non pode xenerar de e para si mesma un xusto senso valorativo e, pol-o tanto, carés de autoridade moral para exercer, como pretende brosmo e inconscientemente, a máis lizgaira crítica, á que ele, en troques, é dabondo vulnerable. Nós denunciámos a este falso galeguismo como estaba a liberdade da nosa Terra.

A expresión "patria galega" non

ten senso se non abrangue a súa condición real de asoballada. A patria non-a constitúe sementes a Terra. Sin liberdade nacional a patria é pura ficción, un nome xeográfico, ou cando máis unha arela. Galiza como patria dos galegos aínda non existe. Atal realidade sinxela i-elemental, tan inncesariamente esquecida, pero absoluta, é o primeiro i-o único escollo do que o patriota de lei, sempre orfo e famento de patria que lle falta, non podrá desligarse. Entón adicarase por enteiro a conquistar a súa liberdade, a cal lle permitirá vencelo i entrar en posesión dela. E' así como cobra o seu contido a verba do mestre: "Galiza é a única patria dos galegos". Unha conducta invulnerable faculta a esacta valoración de persoas e feitos con ela relacionados. Dende esta outura, arriscada pero de privilexio porque dá autoridade moral, fácil é exercer a crítica coa contundenca dunha espada flamixera.

O galeguismo, conciencia de Galiza, siñado pol-a rebelión i-a loita, nasce para conquistar a liberdade do noso país. I-esta é a misión diñificadora que acadará contra vento e marea. Pero a falso galeguismo de domesticados, aínda pode tencionar unha pregunta de descreídos. ¿Cómo relacionar unha Galiza ceibe coa historia trascorrida i-a unidade xeográfica da península? Contestaremos con verbas, aprofundadas, do escritor castelán Ramón Sender, que ele endexabás se arriscará a pronunciar: O Estado central hespañol é un evidente fracaso histórico. Deberíamos conceder ou aceptar a liberdade dos países peninsulares e sobre ese sólido basamento crear a verdadeira comunidade das nacionalidades ibéricas.

Bernaldo Souto

Un "Salvador" de Hespaña

Un feito casual acaba de por ó descuberto unha arrepiante mostra do odio con que se ceibou a criminal represión falanxista sobre os povos ibéricos.

Con motivo dun pleito ordinario que se tramitaba no Juzgado Nº 2 de Madrid (Expediente 18161) o abogado don Antonio Cases y Martínez del Rincón acaba de descubrir que o Comandante Manuel Martínez Martín, do corpo xurídico militar, que aituou como Fiscal na Poñente en máis de 4.000 Consellos de Guerra, non é licenciado en dereito, requisito indispensable para desempeñar esas funcións, de acordo co artigo 63 do Código de Xustiza Militar implantado pol-o propio falanxismo.

O comandante Fernández Martín, que ademais é Procurador en Cortes, constitúe un enxebre representante dese criminal "apostolado falanxista" que sementou a morte por todo o país. Nomeado

asesor xurídico persoal do Ministerio de Guerra en 1961, ó longo da súa "carreira" de fiscal militar calculáse que mandou a morte a máis de mil homes: o derradeiro Xulián Grimau.

Con motivo da referida denuncia, o Tribunal Supremo ordeou a apertura do Expediente especial 14.000/63, no que o acusado non pudo presentar probas de haber rendido nin un soio exame da carreira de Dereito, pero dada a súa condición de Procurador en Cortes non se tomou ningunha medida contra ele, e tan soio quedou arrestado na súa casa da rúa Tudor 19, Madrid.

Le acordo con esta información, foron ilegales os 4.000 Consellos de Guerra en que actuou este comandante e máis de mil homes foron condenados á morte vulnerando as mesmas leises falanxistas. ¿Qué fará o falanxismo diante esta proba arrepiante do seu vandalismo? ¿Contentarase con botar terra sobre esta monstruosidade?

FESTIVAL FOLKLORICO CELTA

No estadio "Luna Park" da Capital arxentina, organizado polo Centro Galego, conxuntamente cos Centros Ourensán, Lucense, Coruñés e Pontevedrés,

levouse a cabo o 31 do derradeiro mes de Maio, o primeiro festival folklórico dos países celtas. O aito que contou coa colaboración de conjuntos folklóricos escoceses, irlandeses, galenses, portugueses e galegos; acadou plea resonancia popular, onde a colectividade galega, que constituía a inmensa maioría da concurrencia, refirmou unha vegada máis, coa súa entusiasta adhesión, súa total identificación co espírito da Patria galega, como unha refirmación de espranzada fé no seu venturoso porvir. A verdadeira Galiza, ceibe de tutelas alleiras, amostrou no "Luna Park" a face ni-

CEA DO DIA DE GALIZA

Irmadade Galega orgaiza novamente este ano unha cea para recibir o Día de Galiza, como unha eispresión de camaradaxe de todos os galegos que viven as inquandanzas da Patria. Esta vegada será invitado de honor o Dr. Ramón Rey Baltar como adhesión a súa vida de loita sin claudicacións a prol dos ideais galeguistas.

Dita cea terá lugar no Casal do Centro Ourensán o día 24 de Xulio as 21 horas.

A NOSA TERRA

REGISTRO NACIONAL DE LA PROPIEDAD INTELECTUAL (en trámite)

Redacción: AVENIDA BELGRANO 2186

O PARADISO HESPAÑOL

Por Dr. R. REY BALTAR

Comentando a visita dunha misión xaponesa a Hespaña, o "ABC" de Madrid, publica no número do 23 de novembro pasado un artigo moi significativo, o cal demostra o malestar que vai chegando xa ás capas superiores do franquismo. O artigo leva a firma de Xoan Salavert e refire que nun dos aitos orgaizados con motivo da visita da misión, que trataba de concertar relacións comerciais con Hespaña, o seu presidente analizou ó iforme aumento da renda nazonal do seu país, que durante os derradeiros dazasete anos medrou a razón dun dez por cento anual, até acadar o seu produto o quinto logar entre os máis outos do mundo ceibe, e rematou con ourental galantería —agrega sutilmente o articulista— asinalando o paralelismo entre o Xapón i Hespaña.

O representante xaponés contestou o vicesegretario nazonal de Ordeación Económica, que fixo un análisis da evolución da renda nazonal hespañola, estudando o orixe da mesma nos correspondentes tantos por cento da agricultura, da industria e dos servizos e rematou pretendendo amostar paralelismo na marcha económica do Xapón e de Hespaña, até o eistremo que ambos foron comparados co miragre económico alemán.

Mal camiño éste, asíñala Salavert. Si de verdade non vemos a diferenca brutal que hai entre a marcha económica de Hespaña e a do Xapón ou Alemaña; se non recoñecemos que a renda por habitante na Hespaña é a máis inferior da Europa Occidental, a esceición do noso veciño Portugal; si non aadevrimos que os nosos obreiros emigran porque na Hespaña non atopan un traballo ben remunerado; si descoñecemos que as nosas importacións duplican o que alcanzamos a exportar, entón, señores, é que estamos cegos e non podremos descubrir o hó camiño.

Si esto, que suliñado acabo de transcribir do artigo do "A.B.C.", fora publicado nalgún periódico nemigo do falanxismo sería posibelmente desmentido por calquera dos moitos turistas que, coa carteira desafiante de dólares, visitan a Hespaña, para voltar logo contando supostas maravelas que alí viron, dos grande adiantos, da alegría que xurde en todas partes, da beleza da paisaxe, da amabilidade das xentes, etc., etc...

Tal vez eso poda parecer verdade para esas xentes que se esquecen que transcurriron moitos anos dende que eles saíron da súa aldea, sen coñocer cecais outra cousa que os arredores do seu curruncho, pois o natural progreso, a pesares de todas as trabas que se lle poñan, fai a súa obra. Ademais eles ven soio a cara bonita da moeda; non ven o revés dela. Eles visitaron, en xeral, todo o que é agradabel os ollos, o eistremo; ven as cousas como nun día de festa, nun domingo lumio-

dia da súa personalidade nacional xunto co degaro de armónico convivio coas nacións de orixe común encol de ouxetivos de paz e superación humana.

so; pero non foron ós fogares dos homes que traballan, que oscuramente construen a grandeza dos países. Non viron ós mineiros, ós labregos, ós mariñeiros; non visitaron os fogares dos que abandonaron a súa terra e foron a terras lonxanas, lembrando os versos de Curros:

"Que aquél que deixa o seu natal [corruncho] e fora dos seus eidos pon os pés, cando troca o seguro pol-o incerto, motivos ha de ter".

Non meus amigos, non abonda para darse conta do que pasa nun país, velo cos ollos de turista, dun deses homes de excursión bullanguera, que vai de vacacións; é mester vivir un pouco co que traballa e sofre, co que se atopa nas capas sociais máis inferiores, para comprender a i-alma popular, chegando ó cerne da mesma, ó eterno da raza, ó verdadeiro estado espiritoal do povo.

¿Acaso en Galiza, en Asturias, en Vasconia, en Cataluña, en Castela, en Andalucía, total-as xentes están conformes coa sorte que lles toca vivir? ¿Qué significan as folgas, as protestas estudantías, o pedido de melloras nos salarios, os intelectuais obrigados a emigrar, por témeras solicitudes dun pouco de liberdade? ¿A qué obedecen as bombas que estalan en Madrid, non precisamente para facer dano, senón para chamar a atención das autoridades, a fin de que otorguen algunha esmola económica i-espiritual, porque "non sóio de pan vive o home"?

Eu sei dunha familia que reside en Bós Aires e agora vese obrigada a tragner ós seus pais, xa vellos, porque non alcontran homes que lles traballen as terras, pois a xuventude da aldea marchou para Alemaña, Australia, Canadá, Franza, Inglaterra e calquer logar do mundo onde haxa traballo ben pago, liberdade e xustiza, zuscando acougo para formarse un fogar diño e ceibe.

Como este caso, hainos a milleiros. Eu mesmo teño sobriño; en Alemaña Occidental, traballando para gañarse o pan e manter a súa familia.

¿Isto é un paradiso, como veñen afirmando todos os paviosos que volven dalá, pregoando as esceiencias dun país apestado espiritualmente, que se vendeu por trinta diñeiros e agora anda mendigando a entrada no Mercado Común Europeo, sufrindo as humillacións máis irritantes para que os mesmos que o desprezan e quixéramo ver morto definitivamente, lle permitan ocupar un posto ó lado deles, aínda que sexa a costa de total-as vergoñas que lle saian á cara?

Eu, anque galego e galeguista cen por cen, indifome ó ver cómo tratan desprezativamente a povos que pol-a situación estratéxica, a súa historia, o seu coraxe mostrado en total-as ocasións en que os quixeron asoballar; a povos que contan no seu haber a epopeia americana, despois de sete séculos de loita pol-a reconquista do seu propio chan; eu síntome verdadeiramente afrentado de que as Hespañas sexan tratadas dese xeito, porque eu, como galego, igoal que Camoens, como portugués, considérome formando parte das Hespañas; e doime fondamente que con tal desprezo sexan mirados os povos da península, creadores de culturas diversas e que en intres históricos estiveron a cabeza do mundo.

¿I esa caricatura de réximen que hoxe goberna o país, que un día quixo resucitar o imperio de Carlos V, é o paradiso do cal nos falan os que van nos arrees orgaizados pol-as empresas turísticas?